

450.
13.

DISPUTATIO MEDICA
De
HYDROPHOBIA,
Seu
RABIE CONTAGIOSA,

Quam
IN UNIVERSITATE JENENSI,
SUB PRÆSIDIO
VIRI

Amplissimi, Excellentissimi, Experientissimi,
Dn. PAULI MAR-QUARTI
SLEGELII, Phil. & Med. Do-
ctoris Celeberrimi, Anatomix, Chirurgix & Bota-
nices P.P. Eminentissimi, Dn. Præceptoris, Mœcenatis ac
Patroni sui omni observantiâ co-
lendissimi,

Publicè Placidaq; Disquisitioni submittit

JOHANNES AUGUSTUS WINDDORFFE-
RUS, DRÆSENHOFA-MORAVUS.

Ad diem 11 Martii

IN AUDITORIO MEDICORUM
Horis consvetis promeridianis.

JENÆ
Typis Steinmannianis.

ANNO REDEMPTIONIS
M DC XL.

Morgagni 1643

Pathol. spec.

177, 62

HYDROPHOBIA seu RABIES CONTAGIOSA Affectus

est atrocissimus & deploratissimus. Hoc enim miserrimum morbi genus, (ut à Celso Medico re & nomine celso indigitatur) homines insensibiliter invadit, nonnunquam diutissimè in corpore delitescit, altas radices figens hominem miserabiliter torquet atque excruciat, usquequò tandem magnâ cum siti, maximâ tamen liquidorum omnium, averfatione, cymbam Charontis intrare cogatur.

DE NOMINATUR Rabies, quasi rapiens à rapiendo, quod rabiosi vehementiori & insolentiori veluti irâ accensi alios notos & ignotos rapiant, illisque morsum infligentes venenum communicent, ut & ipsi rabiosi similisque naturæ evadant. Antiquis Rapia & Ravia dicta fuit. Grajis est λύσσα vel λύπια, ἀπὸ τῆς λύσις, à solutione, quod eâ detenti à recta humanitate solvantur. ὑδροφοβία ἀπὸ τῆς φόβος & ὕδατ, quod aquam abhorreant. German. Das Wüsten/Unsinnigkeit/ Wasserscheuen.

HOMONYMIA. Neque verò nostri jam instituti est agere de rabie, prout denotat indomitam & insatiabilem concupiscentiam edendi, ut apud Juvenal.

rabidum facturus orexin,

neque quâ pro amore & furoribus rabidis sumitur, ut apud Nemesianum Ecl. 2.

Interea tanquam nostri solamen amoris
Hoc foret, aut possit rabidos medicare furores.

neque etiam, ut ea usurpatur pro mania sive perturbatione facultatis ratiocinatricis, vel ab irâ vel aliundè pronotâ. Sed quatenus exprimit affectionem in homine, à morfu canis vel alius animalis rabidi excitatam.

DEFINITUR Morbus venenatus, à peculiari quodam veneno ab animali homini communicato, aliquando

in ipso homine genito, proveniens, præfente aquæ & liquidorum omnium abominatione, sæpè cum delirio.

GENUS: Esse morbum venenatum testatur *Gal. lib. II. de medic. simpl. facult.* Præceptorem suum Penelopem taxans, quod morbi hujus rationem ex manifestis causis se redditurum ambitiosus jactaret. Demonstrant hoc & symptomata, quæ non à qualitatibus primis, aut ob continui solutionem tanta esse possunt; idemque evincit maxima vis & potentia agendi, levissima enim morfiuncula, (ut Baldus **JCT**us morte suâ attestatur) vel solum modò contactus hujus veneni hominem interficere potest.

SUBJECTUM adæquatum & minus principale est totum corpus; siquidem extra controversiam esse credimus, totâ massam sanguineâ tractu temporis sensim infici, primarium est cerebrum, & fauces: his enim venenum perniciosius insultat, ut manifestum reddunt delirium, aquæ pavor, difficultas respirandi, deglutendi.

CAUSA est venenum peculiare ab animali homini communicatum, vel in ipso homine genitum, quod humoribus permixtum, hæc symptomata peculiari ratione producit. Nam etiam si *Gal. lib. 2. prorhet. com. 17.* ex veterum sententiâ dicat morbum hunc provenire ab intemperie calidâ & sicca hominis partes occupante, cùm tamen rabiosi non videantur mutari à proprio habitu & genuino suo temperamento, ab illorum partibus stare non possumus, neque enim in mole corporis, neque in colore, neque in facultatibus, aut ullis sensibilibus accidentibus mutationem rabidi subeunt.

CAUSÆ PROCATARCTICÆ locum obtinet rabies animalis vel canis, siquidem hic singularem propensionem & proprietatem ad hoc malum nanciscendum habet, & vel ex assumptione panis vel cibi corrupti, v. g. animalis fulmine tacti vel peste mortui, nec non per tempestates calidissimas, vel etiam frigidissimas peculiare hoc venenum in se recipit.

COMMUNICATUR autem per **CONTACTUM**, sive dentis sive sputi vel etiam halitus animalis rabidi. Ex esu carniû suis à rabido cane demorsa, ab hospite aliquo convivis

vivis

vivis appositarum, ipsos omnes rabiem contraxisse, testis est *Baubinns*. Non minus à cibo vel potu quem homo rabidus vel à cane rabido commorsus gustarit, venenum hoc propagari potest. Nonnulli ab exhalationibus urinæ animalis rabidi, hominem infici posse asserunt. Refert etiam *Zacutus Lusitanus lib. 3. Observ. 82.* rabiem communicatam per gladium, cum generosus quidam gladio canem rabidum circumfodens, post octo annos, irâ percitus tres eo gladio graviter læderet, vulnera quidem sanata fuisse, verum post tres annos in rabiem agitato mortem oppetiisse.

An autem citra communicationem à principiis internis venenum hoc in homine generari possit, dubitatur, cum & Antiqui scriptores memoriæ mandarint, rabiem homini semper ex contagio non spontè advenisse. EXPERIENTIAS tamen illud confirmare videmus, Virorum non suspectæ fidei, *Marcelli Donati, Petri Salii diversi*, imprimis autem felicissimi *Plateri*, qui *Observat. suarum lib. 1.* elegantissimam & notatu dignissimam annotavit Historiam de Sutoris cujusdam uxore, quæ circa annum 1593. sub concamerato opere in rivulo urbem interluente corium lavans, nocte instante à vicinis deserta atque relicta, solitudine perterrita domum rediit, ab eoque tempore neque aquam neque vinum nec jusculum, nec aliud quicquam liquidum deglutire potuit, sed confestim hisce oblatis magisque ori inditis, suffocandæ similis, spiritum cum vociferatione interclusum quasi traxerit, subjungit etiam, fœminam hanc ex solo contactu atque conspectu liquidorum idem accidens passam esse, neque cessasse symptoma hoc, nisi liquidis è conspectu ablatis, & quod maximè mirari licet, aerem nonnihil agitato, vel auram lenem sentientem idem perpessam fuisse, quæ octavo à prima invasione die debitum naturæ solvebat. Narrat non minùs *Soranus* se vidisse infantem, ubera matris expavescentem, sine ullo præcedente contagio. Haudquam deficient nobis AUTHORITYS *Cælii Aureliani*, dicentis & docentis, certò fieri nonnunquam in homine rabiem absq; externâ manifestâ causâ.

57
SIGNA DIAGNOSTICA. Ad venenum hoc cognoscendum antequam symptomata inferat, multum faciunt signa, quibus canis rabidus deprehendi potest. Graciles sunt canes rabidi ob cibi & potus aversionem, oculis prominentibus rubent, tristes, auribus caudâque demissis, stupido capite incedunt, sæpè ocyus & velocius currunt, ex improvviso consistunt, nonnunquam in medio cursu in obstacula & impedimenta impingunt, obvium quemque notum sive ignotum sine latratu invadunt, vocem aut nullam aut paucam & raucam edunt, spuma ex ore & naribus defluit, lingua exerta nigra, vel crocea & quasi bile colorata cernitur: reliqui canes ejus sodalities non gaudent: si hujusmodi canis morfu vulnus inflixerit, subito inquirenda sunt remedia. Quod si canis conditiones non fuerint cognitæ, veneni præsentiam hoc pacto expiscari & investigare licebit. Imponitur vulnere cataplasmatibus instar, vel mica panis masti- cata, vel triticum contusum, vel nuges juglandes contritæ pro quantitate vulneris, si magnum, per aliquot horas, si parvum, per diem relinquitur, postmodum gallinis vel pullis gallinaceis comedenda projiciuntur, quod si morsui virus insit, gallinæ emoriuntur, sin minus sine noxâ evadunt; Experimenti hujus autor putatur *Oribasius*, referente *Paulo*.

Rarissimè venenum hoc antè vigesimum diem, frequentissimè quadragesimo post communicationem demorsus percipit: neque enim statim & definito post morsum tempore hydrophobia exoritur, verùm post sextum, duodecimum, decimum octavum annum demorsos in rabiem actos fuisse, literis produnt complures authores, quos inter non ultimas tenet *Gvainerius de ven. c. 12*. Et *Alzaharivius* testatur, se expertum venenum hoc per quadraginta annos in corporibus delituisse, referente hoc *Cl. Sennerto lib. 1. Pract. part. 2. c. 15*.

Ratio verò diversitatis, quòd nimirum actio hujus veneni vel tardius vel citius absolvitur, consistit vel ex violentia seu imbecillitate agentis; vel à fortitudine seu debilitate patientis. In illis etiam, in quibus hujus veneni vis in-
mul-

multos prorogatur annos, diæta plurimum efficere potest, si enim utatur cœpis, porro, alluis, aliisque venenum hebetantibus, venenum sensim radices agit atque in multos protrahitur annos, usque dum sese exerat hominemque interimat.

SIGNA FIENTIS RABIEI. Adest anxietas, mœror, ira sine causa, vellicatio stomachi, pigritia & segnities ad actiones edendas, vigiliæ, querela de tempestate & aere turbido, cum tamen fuerit sudum cœlum serenaque quies, somni turbati, variæque phantasiæ & cogitationes mentisque alienationes. Certissimum unicum & infallibile signum addit *Petrus Salius de aff. part.* dolorem quippe in loco jam commorso, licet ulcus antehac per dies & menses integrè fuerit sanatum, qui intensus esse non solet, nisi morsus in parte nervosâ factus sit, dolor hic sensim ad cerebrum ascendens, vertiginem & perturbationem cum vacillatione causat, quam proximè insequi solet rabies.

FACTÆ ET CONSUMMATÆ SIGNA sunt distensio membrorum, rubor faciei, sputum spumosum, oculi torvè objecta intuentes, crebra jugisque oscitatio, aspectus truculentus & horribilis, nonnulli in adstantes expuunt, alii canum more latrant atque obvios sine discrimine arripiunt morsumque infligunt citra rationem. Præcipuum autem & pathognomicum factæ & confirmatæ, rabiei signum est, quod ægri manifestissimè aquam & omnia liquida aversentur & adversentur, ipsisque sive assumptis, sive oblatis maximè lædantur.

PROGNOSIS. Miserrimum & perniciosissimum hoc morbi genus dum jam inveteratum, insanabile est & capitale, adeò ut in quibus signa factæ rabiei imprimis autem aquæ maximus pavor appareant, præter unum & alterum non liberatos demonstrant historiæ: sic Themisonem Medicum & alium ab Eudemo curatum evasisse atque supervixisse, ceu mirum mirorum recenset *Dioscorides*, illos autem non, à rabido cane morsos, sed ab homine quodam morso rabiente & aquas jam expavescente vitium fuisse adeptos, ait.

ait.

ait. Quod si verò recentis Hydrophobiæ pernicie inquinatis, statim in principio certis præsiidiis & Alexipharmacis succuratur, si vulnus non sit nimium profundum atque sine nervi arteriæ vel venæ vulneratione, magna revalescentiæ spes concipitur, & sæpissimè ab hac fiente contagione vindicari possunt.

INDICATIONES. Homo statim post acceptum venenum, ne in rabiem seu hydrophobiam incidat præservandus est, viaque veneno, ne profundius ad interiora serpat, intercludenda & intercipienda, reliquum cum sua contagiosa malignitate alterandum evacuandumque, non neglectâ viscerum principalium imprimis cordis & cerebri corroboratione, ne virus excipiant, sed tutò & citò à se propulsent.

CURATIO desumitur ex usitatis tribus Fontibus.

I. CHIRURGICO, ex quo plurima petuntur præsidia maximè necessaria.

VENÆSECTIO licet à plurimis Authoribus non admittatur, magnum commodum eam præstaturam existimamus, si æger sit plethoricus, viribus integris, valdeque timeat, timor enim sanguinem ad cor retrahit, venæsectio autem revocat ad ambitum.

SCARIFICATIO vulneris maximè erit proficua, hoc enim modo, copiosiore sanguine vacuato, cavebitur, ne virus intrò se inferat atque intrudat. Si vulnus non sit satis amplum & suspicio concepta sit de veneno sanguini jam communicato, Utilissimum etiam erit CUCURBITULAM maximâ cum flammâ vulneri applicare, cum totus curationis cardo in principio, circa veneni extractionem versetur. Eâdem intentione HIRUDINES comodissimè apponuntur, quæ promptè sanguinem infectum exhauriunt. Vel etiam SUCTIONIS beneficium præstant, gallinarum, columbarum, passerum, aliarumve avium vivarum podices admoti. Nec non juxta Celsi consiliû alterius hominis ORE SUCTIO instituenda, qui jubet, ut homo nō jejunos, ore vino prius collato, exiguum olei in ore continens, venenum exugat:
hac

hâc tamen cautelâ, ne exulceratam habeat ullam oris partem; licet priorem suctionis modum per animalia institutum, tutiorem existimemus.

CAUTERIA vel Actualia, vel Potentialia.

ACTUALIA. Si locus non sit nervosus aut musculosus, tutò & maximo cum fructu, inuritur.

POTENTIALIA sunt VESICANTIA & CAUSTICA, ex cantharidibus, radice pyrethri, allio, nasturtio, sinapi, nitro, sale, (quod peculiare & optimum remedium in hoc affectu asserit Celsus,) cum fermento, melle vel aceto composita. Aq. Aluminis, Aquæ Fortes, Oleum sulphuris vel vitrioli, fimus equinus vel caprarum montanarum, &c. Notandum tamen, Scarificationes & caustica non nisi in principio, sive primâ septimanâ conducere, aliâs enim cum venenum interiora occupat, frustra hæc tentantur, ægrique in cassum excruciantur, cum hoc modo virus non evacuetur, sed alia quærenda sint remedia, ex fonte

II. PHARMACEUTICO. In quo occurrunt vel Interna, vel Externa. INTERNA. PURGANTIA. Si morsu venenum communicatum fuerit partibus externis, non opus est, mox ab initio purgantibus uti, si verò per os attractum seu immissum sit, in principio erunt convenientia. Plurimum autem in hoc affectu commendantur helleborus albus vel niger. Hiera Diacolocyntid. pilulæ cochix, fœtidæ, ex Antimonio. Mitiora: sena, polypod. myrobal. nigri, Aganikus, quem simul Alexiterias vires obtinere deprædicant. VOMITORIA. Si ventriculus abundet pituitosis & pravis humoribus, apparentibus instantis rabiei signis, ex elleboro albo paratur nobilissimum vomitorium: hoc modo: Colliguntur radices ellebori albi nostratis, non exterorum, quod validius, purgantur à terra & omni superfluo, assumitur acetum optimum album, in quo radices coquuntur, quod ubi parum ebullierit, rejicitur, novumque reaffunditur, iterumque decoquuntur, quæ si coctione molles factæ fuerint, decantantur, super pannum in tabula extenduntur, atque in umbra siccantur; siccatae in pulverem crassiusculum

B

lum

lum comminuatur, cujus Drach. i. aut aliquid minus exhibetur, interpositisque paucis diebus repetitur. Si morbus eo non superetur spes in angusto, nam maximum juvamen & levamen afferre solet. Cavendum tamen & prospiciendum, ne vomitoria adhibeamus illis, qui corpora habent debilia, timida, enervata, thoracem angustum, organa deglutitioni & respirationi destinata, læsa.

DIURETICA cacochymicis præcipuè usum conferunt, & antidotis ut plurimum miscentur: ut: asarum, scordium, valeriana. Singularissimè autem Spir. Salis.

DIAPHORETICA. Aquæ Theriacales, Aq Chamomillæ, Cardui benedicti, Ro de Ebulo & Sambuco. Succus Urticæ. Nobilissimum autem in hoc affectu est mistura simplex, Drach. i. pondere propinata.

Venenum hoc vincunt maximè **ALEXIPHARMACA.** Theriaca Eupatoria & Mithridatia, Lapis Bezoar. Unicorn. CC. Terra sigillata, Bolus Armenus. Hisce omnibus potentior habetur, & à chymicis commendatur, Sal serpentis, vel Oleum Martis, ad gutt. X. cum aquâ theriacali, vel si adsit febris, cum succo limonum exhibitum.

EXTERNÆ etiam sua virtute non carent, inter quæ referri possunt, ea quæ veneni transitum, in partibus, ubi ligatura administrari nequit, impediunt: & sunt constrictiva, ut Balauſtia, Bolus Armenus, Sanguis Draconis, aliaque plura, si cum ovi albumine, locis vulneri proximioribus, imponantur. Virulentam materiam extrahunt acria, attractiva superius sub cauteriis potentialibus denominata, quibus addimus Spir. Salis tanquam maximum in hoc affectu alexipharmacum, si vulnus in principio eo lavetur. Eadem ratione alii confugiunt ad **BALNEUM** aquæ marinæ. Extrahunt quoque venenum **EMPLASTRA** ex cerâ, pice nigrâ, opoponace, galbano, axungia vervecinâ, bdellio, cum oleo vel melle parata, item quæ fiunt ex mithridatio, pulvere gentianæ & aliis. Quæ omnia remedia in principio adhibenda, aliàs cum virus ad interiora pervenerit, generosa medicamenta expectationi non satisficient.

SPE.

SPECIFICA & singulari proprietate hydrophobiam debellare creduntur Gentiana, pimpinella, aristolochia, melissa, betonica. Cynorrhodi radix cum lacte, cujus decocto multos ab hoc calamitosissimo morbo liberatos, oraculo id patefaciente, testatur sanctus *Plinius*. Alyssum, quod nomen inde hausit, quod qui eam ex aceto potarint, vel alligauerint, rabiem non senserint. Cancri fluviatiles, qui in cinerem rediguntur à Dioscoride, ejus cineris partes duae, pulveris radicis gentianae pars una, invicem miscentur, exhibentur duo cochlearia ex vino, per triduum, si post duos vel tres dies inceperit, duplicatur vel etiam triplicatur pondus.

GALENUS verò Aegrotorum **ANGELUS** per 40 dies, singulis diebus, cum aqua convenienti, unum cochleare propinat: Accipit cineris cancrorum partes decem, gentianae quinque, thuris partem unam, & si inceperit, post multos dies duplicato pondere. Hepar Mergi assatum, cum pauco oleo & sale commestum probat Aetius. Hippocampum marinum assatum, comedendum praebuit filiolis, à canicula rabida commorsis, piscator quidam: eundem cum aceto contritum, cataplasmatibus instar maximo cum successu imposuit, referente *Aeliano c. 20. l. 9.* Catuli recens nati coagulum ex aqua potum, ut & sanguinis canini potus si Galeno, Serapioni & aliis fides tribuenda. Chamæmelum aquae inspersum. Bitumen Judaicum, Scr. i. pondere cum aquae cyathis tribus haustum. Lucii piscis cuticula capitum adnata commendatur à *Paracelso lib. 1. de pestilitate.* Sunt qui canis rabidi pilos vel carnem, aut sal ex carne, Chymicâ arte extractum vulneri, ut specificum imponunt. Hodiè in Europâ celebre est Palmarii Medicamentum, à Practicis hinc & inde descriptum, quod ob summam nobilitatem apponere placet.

Rec. Fol. rut.

verben.

salvia.

plantag.

B 2

Po.

polypod.
absinth. vulg.
menth.
artemis.
melissophyll.
betonic.
hyperic.

centaur. minor. an. pondus æquale.

Colliguntur singula eo tempore, quo viribus magis vegeta sunt: dein inclusa chartis siccantur in umbra vel loco quem neque sol neque pluvia pertingere potest, ne vel nimium exarescant, vel situm contrahant. Redacta in pulverem, exhibentur à Drach. j. ad Drach. ij. singulis diebus, cum saccharo vel jusculo, jejuno stomacho, tribus ante pastum horis. Si notabile tempus à morfu inflictio præterierit, assumuntur Drach. iij. Extra: vulnus spongia vel siccis linteolis mundatum & siccatum, cum vino aut hydromelite, in quo hujus pulveris Drach. l. soluta sit, bis vel ter quotidie fovetur.

Hinc referimus proprium & singulare ad hunc morbum remedium à Cornelio Celso literis proditum lib. 5. suæ medic. Projicit agrum neque præscientem, neque prævidentem, in piscinam, atque si natandi peritia destitutus sit, modò immersum bibere concedit, modò attollit; Si verò natandi scientiâ polleat, eum interdum deprimat, ut invitus quoque aquâ satiatur, sicque cum sitim tum & aquæ metum tolli confirmat. Cautionem tamen adjungit: ne a gri corpus, frigida vexatum, nervorum distensio absumat, ipsum à piscinâ extemplo in calidum oleum demittendum svadet. Hoc ex Recentioribus quidam usi fuere, non tamen semper prospero eventu & testantur Baptista Cadronchius l. r. de hydrophobia c. 5. divitem quendam, ex ditione Bononiensi hoc affectu tentatum bis tervè in aquâ demersum septimo die interiisse.

AMULETA Dens caninus à cane, qui momordit avulsus, brachio alligatus. Corium Phocæ, Ursæ.

III.

III. DIÆTETICO. Aereligendus est temperatûs, si à temperato recedit, præstat ipsum declinare ad caliditatem & siccitatem, quam ad frigiditatem & humiditatem: Nisi verò per se talis, suffumigiis ex corticibus citri, arantiorum, succino, thure, styrace, &c. corrigendus & alterandus est.

CIBUS nec plenus nec tenuis, ex corrigentibus constet, sit εὐχρυσὸν καὶ εὐπερίαν. Ex carne arietinâ, quæ proprietate juvare, & prodesse dicitur, aves montanæ, cancri. Cibi aromatizentur, nisi febris adsit. Conferunt extremitates animalium. Frui etiam licet nucibus juglandibus, Caricis, Castaneis, amygdalis, allio, raphano, brassica, porro, cichorio.

POTUS. Si liquida non abhorreant, vinum meracum, album non valdè vetus. Contrà si abominentur liquida, conveniunt, schistum seu lac coagulatum. Gelatina, cujus artificiosam palatoque gratissimam præparationem exponit Steegius.

VITANDÆ sunt Umbræ Cornorum, sorborum, contactus virgarum harum ipsarum arborum, virgarum sanguinearum, fraxini.

Præterea, qui convaluerunt, singulis annis tempore morbus revoluti, purgationem non negligant, dieque instanti Theriacam assumant.

ANIMI ΠΑΘΗΜΑΤΑ. Vigeat hilaritas: Exulet Ira, TERROR & tristitia.

MANTISSÆ.

Qui Hydrophobiam ad Anginæ speciem Cynanche dictam referret, ipse à veritatis via non multum aberraret.

B 3 Ada-

Adamas in pulverem redactus nihil malignitatis possidet.

Ungula Alcis manifesta qualitate Epilepticis prodest.

Renes non sunt generationis organa.

Lac non generatur ex sanguine.

Arsenicum salutare pesti amuletum.

Cantharides specifica potentia vesicæ contrariæ non sunt.

Corpora cibo resecta sunt graviora jejunis.

Hydrophoba mali quid sit, quàm enormeque monstrum,

qui doceant, raris discutiendo patet.

Tu WINDDORFERE, aggredere felicibus auris,
monstrum hoc, ut dextra nil metuente cadat.

Hoc precor, ut vindex vocitere celebris Hygeæ,
cœptisque adspiret fors animosa tuis.

WINDORFERO

felicem in studiis medicis, quæ curæ cordiq; habet sedulus, progressum apprecatur

Gvernerus Rôlfinck, Hamburgensis, Phil.
& Medic. Doctor, Professor Practicus & Chymicus, Decanus.

Mil.

Mille pericla manent, morborumque agmina,
mille

mortales: aer, terra, salumque nocent:
Bestia nulla ferè, quin sani corporis obstet
viribus: & canis est quæ rabiosa necet.
Tu media ostendis, quibus indupedire Charontis
vela queas. Famæ sic bona vela volant.

Paulus Marquartus
Slegel, Præ-
ses.

Naturæ sequeris genium propensaque men-
tis

Fata, calet studiis dum Medicîna tuis:
Grandia Pergamei dum volvis scripta Galeni,
Et discis Coi dogmata dia Senis:
Idque agis, in Medicum quidquid pia terra dat
usum,
Mareque, quàm digitos, tam benè nosse queas.
Morborum quondam hinc examina mille fugabis,
Et pestis felix ars tua pestis erit.

*Amico & Convictori
perdilecto*

f.

Daniel Stahlus,
P.P.

Dira

Dira quibus vinci queat hydrophobia medelis,
tradere, non levis est vile laboris opus.
Non terrere tamen magni gravitate laboris;
sed sudore Tibi sternis ad alta viam.
Alta petis : patet alta Tibi via Honoris ad arcem,
quam Medici pandunt & Medicina Tibi.

Amico per dilecto lm̄q̄, f.

Johannes Michaël Dilherrus,
P. P.

F I N I S.